

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **V. P.**, zast. JUDr. Vladimírem Špačkem, advokátem se sídlem Tyršova 64, Náchod, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) Statek Stárkov s.r.o., se sídlem Stárkov 102, Stárkov, II) L. L., III) V. H., IV) město Hronov, se sídlem Čs. armády 5, Hronov, V) K. H., proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2018, čj. KUKHK 20959/DS/2018-2-Ma, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 1. 2023, čj. 30 A 103/2018-93,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Vladimíra Špačka, advokáta.
- III. Osoby zúčastněné na řízení I) až V) **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Nejvyšší správní soud se v tomto rozsudku zabýval zejména tím, zda je napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové vnitřně rozporný a zda byly závěry krajského soudu pro žalovaného (dále „stěžovatel“) nepředvídatelné.

[2] Městský úřad Hronov (dále „správní orgán I. stupně“) na žádost osoby zúčastněné na řízení V) (dále také „žadatelka“) rozhodnutím ze dne 4. 4. 2018, čj. MUHR/OM/1813/2018, určil, že „*na pozemku stavební parcela č. XA v k. ú. V. D., v obci H., se nachází veřejně přístupná účelová komunikace o střední délce cca 23 metrů a o výměře cca 60 m² dle přílohy č. 1 tohoto rozhodnutí*“. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně, která je vlastnící pozemku parc. č. st. XA, odvolání, které stěžovatel v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[3] Žalobkyně následně podala proti rozhodnutí stěžovatele u krajského soudu žalobu. Ten ji rozsudkem ze dne 30. 3. 2020, čj. 30 A 103/2018-51, jako nedůvodnou zamítl. Nejvyšší správní soud tento rozsudek zrušil ke kasační stížnosti žalobkyně rozsudkem ze dne 12. 8. 2022, čj. 8 As 20/2020-81. Dospěl k závěru, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný ohledně otázky existence věcného břemene tížícího pozemek parc. č. st. XA ve prospěch pozemku parc. č. st. XB v katastrálním území V. D. Krajský soud se totiž k námitce žalobkyně nezabýval tím, z jakého důvodu došlo k opětovnému zápisu věcného břemene do katastru nemovitostí.

[4] Krajský soud o žalobě znovu rozhodl v záhlaví uvedeným rozsudkem, kterým zrušil napadené rozhodnutí stěžovatele a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Krajský soud uvedl, že otázku existence věcného břemene vyjasnil k žalobě žadatelky proti rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorát v Pardubicích ze dne 20. 1. 2022, čj. ZKI PA-O-033/01459/2021-06, v rozsudku ze dne 14. 12. 2022, čj. 30 A 24/2022-54. Zápis věcného břemene byl chybou vzniklou zřejmým omylem podle § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon). To totiž zaniklo ze zákona podle § 396 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, v okamžiku, kdy pozemek parc. č. st. XA nabyl stát. Je proto postaveno najisto, že věcné břemeno pozemek parc. č. st. XA ve prospěch pozemku parc. č. st. XB netíží.

[6] Ve správním spise chybí dostatečné podklady pro závěr o tom, že cesta byla užívána od nepaměti širokou veřejností. Věcné břemeno existovalo od roku 1831 do roku 1987. Představovalo tak důvod pro používání cesty. Z podkladů ve správním spise však neplyne, zda byla cesta používána širokou veřejností. Svědci V. B. a M. K. potvrdili návštěvy předchozích vlastníků domu čp. Y a využívání cesty vlastníky a nájemci polností. Všechna ostatní vyjádření se však týkají pouze existence nezbytné komunikační potřeby, nikoliv obecného užívání cesty širokou veřejností. Zmínka V. B. o tom, že cestu využívají i houbaři, neprokazuje obecné užívání cesty širokou veřejností. Pozemkové mapy a letecké snímky jako důkaz o veřejném užívání nestačí. Správní orgány směřují souhlas vlastníka s užíváním pozemku veřejností a nutnou komunikační potřebu. Každý z těchto znaků je třeba zkoumat zvlášť. Budou proto muset vyjasnit, zda vlastník cesty umožnil v minulosti její užívání blíže neurčenému okruhu osob, nebo zda cestu užívaly pouze konkrétní osoby. To, že věcné břemeno tížilo pozemek parc. č. st. XA ve prospěch pozemku parc. č. st. XB od roku 1831 do roku 1987 nevylučuje, že by souhlas s veřejným užíváním mohl být dán. Předchozí vlastník pozemku parc. č. st. XB si totiž mohl ošetřit přístup ke své nemovitosti samostatně. V tomto ohledu je třeba cestu posuzovat v celé její délce a nikoliv izolovaně její část na pozemku parc. č. st. XA.

pokračování

[7] Poté, co správní orgány vyjasní otázku veřejného užívání, samostatně posoudí, nakolik cesta naplňuje požadavek nutné komunikační potřeby vlastníků konkrétních nemovitostí. Nutná komunikační potřeba pozemku parc. č. st. XB s ohledem na neexistenci věcného břemene zajištěna není. Pokud správní orgány posuzovaly nutnou komunikační potřebu i k pozemkům přilehlým k cestě parc. č. XC, budou muset blíže uvést, jaké osoby nutnou komunikační potřebu potvrdily, jakých nemovitostí se týká a kdo tyto nemovitosti vlastní. Podmínka nutné komunikační potřeby je naplněna i tehdy, je-li dána i jen k jedné nemovitosti.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[8] **Stěžovatel** namítá, že krajský soud prvním rozsudkem žalobu zamítl. Následně Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020 dospěl k závěru, že krajský soud nedostatečně posoudil otázku existence věcného břemene. Krajský soud v nyní napadeném rozsudku dal úvahám stěžovatele o neexistenci věcného břemene za pravdu a setrval na závěrech, které uvedl v prvním rozsudku. Tato otázka proto nemohla být důvodem pro zrušení rozhodnutí stěžovatele. Nemohla jím být ani jiná otázka, neboť Nejvyšší správní soud v jiné otázce krajský soud nezavázal. Je proto otázka, proč se krajský soud rozhodl změnit posouzení věci oproti prvnímu rozsudku. Napadený rozsudek je nepředvídatelný. Nejvyšší správní soud současně uvedl, že stačí, je-li dána nutná komunikační potřeba alespoň u jedné nemovitosti. Tou je nemovitost žadatelky. Bylo totiž prokázáno, že jí nesvědčí oprávnění z věcného břemene k užívání cesty, a současně nebyla prokázána jiná alternativní cesta. Úvahy krajského soudu o tom, zda a do jaké míry správní orgány specifikovaly nutnou komunikační potřebu k dalším nemovitostem, jsou proto nadbytečné.

[9] Stěžovatel ve svém rozhodnutí vyšel z obecných východisek ohledně souhlasu vlastníka cesty s veřejným užíváním., na které poukazuje Nejvyšší správní soud a krajský soud. Počet spoluvlastníků navazujících úseků cesty a přilehlých nemovitostí užívajících cestu byl tak velký, že tvořil veřejnost. Žalobkyně nikdy nezpochybnila vlastnické právo kteréhokoliv z těchto vlastníků. Nebyl proto důvod, aby se správní orgány touto otázkou blíže zabývaly. Bylo zjištěno, že cestu užívají minimálně desítky osob a že jde o veřejné užívání. Není pravda, že by správní orgány veřejné užívání dovodily jen z existence cesty v terénu. K tomu podpůrně užily i podklady prokazující existenci cesty více než před půl stoletím. Cesta je dokonce zachycena v mapě z roku 1840. Krajský soud sice obecně připustil, že počet navazujících vlastníků nemovitostí může vést k závěru o tom, že byl dán souhlas s veřejným užíváním, ale neuvádí, proč by tento závěr nemohl být použit na projednávanou věc, přestože stěžovatel z toho východiska vycházel. Napadený rozsudek je proto vnitřně rozporný.

[10] **Žalobkyně** ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že odůvodnění napadeného rozsudku je přezkoumatelné. Žadatelka a její právní předchůdci měli k dispozici jinou přístupovou cestu vedoucí po jejich pozemku parc. č. XD. Její obnově nic nebrání. Pokud by existovala komunikační potřeba k jedné nemovitosti, pak to, že původně věcným břemenem zřízená cesta bude určena jako veřejně přístupná účelová komunikace, nemá oporu v zákoně. Rozhodné totiž je, zda je cesta užívána v režimu obecného užívání. Vlastník cesty nedal souhlas k tomu, aby cestu kdokoliv užíval. Skutečnost, že část cesty

vede i po pozemku parc. č. XC, nic neprokazuje. Většina spoluvlastníků nemá, mimo podílu na tomto pozemku, v této oblasti žádné další nemovitosti. Z mapy přiložené stěžovatelem je patrné více přístupových cest, které se pouze přestaly užívat.

[11] **Osoby zúčastněné na řízení** se ke kasační stížnosti nevyjádřily.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost a dospěl k závěru, že není důvodná.

III.1 Přípustnost kasační stížnosti

[13] Nejvyšší správní soud se nejdříve musel zabývat přípustností podané kasační stížnosti, jelikož jde v pořadí již o druhou podanou kasační stížnost v této věci (bod [3] výše). Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem soudu.

[14] Právým smyslem výše uvedeného ustanovení je zamezit tomu, aby se Nejvyšší správní soud musel zabývat znovu věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a kdy se tímto právním názorem krajský soud řídil. Ostatně i soud je svým předchozím vysloveným právním názorem vázán, jestliže rozhoduje za jinak nezměněných poměrů v téže věci o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu. K výkladu uvedeného ustanovení se vyslovil rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS, *Ateliér pro životní prostředí*, ve kterém uvedl, že „ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytyká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. [...] Lze tedy shrnout, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným.“

[15] Nejvyšší správní soud rozsudkem sp. zn. 8 As 20/2020 ke kasační stížnosti žalobkyně zrušil první rozsudek krajského soudu z důvodu, že krajský soud nepřezkoumatelně posoudil otázku existence věcného břemene (bod [3] výše). Krajský soud v nyní napadeném rozsudku tuto otázku nově posoudil a zároveň dospěl k závěru, že z podkladů ve správním spise neplyne, zda byla cesta používána jako veřejná širokou veřejností. Stěžovatel v nyní řešené kasační stížnosti brojí proti vnitřní rozpornosti tohoto závěru a proti nepředvídatelnosti napadeného rozsudku. Ta je proto přípustná, neboť těmito otázkami se Nejvyšší správní soud dosud nezabýval.

pokračování

III.2 K namítané nepředvídatelnosti a vnitřní rozpornosti napadeného rozsudku

[16] Stěžovatel namítá vnitřní rozpornost napadeného rozsudku a jeho nepředvídatelnost (body [8] a [9] výše). Nejvyšší správní soud posoudil tyto námitky společně, neboť spolu souvisí. Neshledal je však důvodnými.

[17] Pro nyní projednávanou věc je klíčové, že krajský soud napadeným rozsudkem rozhodl znovu poté, co byl jeho první rozsudek Nejvyšším správním soudem zrušen (bod [3] výše). Napadený rozsudek je proto třeba vnímat v souvislosti se závěry obsaženými v rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020 (zejména v části III.2), kterými byl krajský soud vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[18] Nejvyšší správní soud v bodě 25 rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020 dospěl k závěru, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s žalobní námitkou týkající se existence věcného břemene na pozemku parc. č. st. XA. Současně uvedl, že vyjasnění této otázky je podstatné pro věc, neboť krajský soud vzal pro deklaraci veřejně přístupné účelové komunikace na pozemku parc. č. st. XA za rozhodující nutnou komunikační potřebu pozemku parc. č. st. XB ve vlastnictví žadatelky. Bylo-li by však užívání nemovitosti žadatelky zajištěno věcným břemenem, nebyla by její nutná komunikační potřeba dána.

[19] V této souvislosti Nejvyšší správní soud upozornil mj. na dvě důležité skutečnosti. Předně poukázal na to, že správní orgány posuzovaly nutnou komunikační potřebu i k pozemkům přilehlým k cestě parc. č. XC, která navazuje na cestu vedoucí přes pozemek parc. č. st. XA, a to s ohledem na vyjádření dotčených vlastníků. Vlastnictví těchto osob k pozemkům však nebylo ve správním spise nijak doloženo. Pokud by však věcné břemeno pozemek parc. č. st. XA netížilo, postačovalo by, byla-li by podmínka nutné komunikační potřeby naplněna pouze ve vztahu k pozemku parc. č. st. XB a objektu č. p. Y. K tomu dodal, že „*užívání komunikace dalšími osobami, které ve správním řízení tvrdily, že tato komunikace je nezbytnou spojnici k jejich nemovitostem, by pak bylo možné hodnotit pouze stran jejího veřejného užívání. Ve správním řízení totiž nebylo prokázáno, že by tyto osoby dotčené nemovitosti vlastnily, jak důvodně namítá stěžovatelka.*“ (body 26 až 27 rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020). Zadruhé zdůraznil, že se nemůže zabývat pro předčasnost tím, zda jde o veřejnou cestu užívanou od nepaměti z naléhavé komunikační potřeby, jak uvedl krajský soud, neboť není postaveno na jisto, zda je nutná komunikační potřeba ve vztahu k pozemku parc. č. st. XB a k objektu č. p. Y dána. K tomu však ke kasační námitce žalobkyně dodal, že „*ze snímků pozemkové mapy a z leteckého snímku nelze bez dalšího dovozovat, že cesta byla užívána blíže neurčitým okruhem osob. Ty totiž pouze prokazují, že cesta v daném místě existuje již od 50. let do dnes a že je používána. Důvodem jejího používání však mohla být existence věcného břemene ve prospěch pozemku p. č. st. XB.*“ (bod 29 rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020).

[20] Nejvyšší správní soud tak souhlasí se stěžovatelem, že primárním důvodem pro zrušení prvního rozsudku krajského soudu bylo nedostatečné posouzení žalobní námitky týkající se existence věcného břemene (bod [18] výše). Stěžovatel však zcela pomíjí závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v bodě [19] výše, kterými byl krajský soud v dalším řízení rovněž vázán.

[21] Krajský soud v bodech 29 až 32 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že věcné břemeno pozemek parc. č. st. XA ve prospěch pozemku p. č. st. XB netíží (bod [5] výše). Následně se v bodech 33 až 51 zabýval tím, zda cesta vedoucí přes pozemek žalobkyně je veřejně přístupnou účelovou komunikací. Krajský soud vyšel ze stěžovatelem nezpochybněných judikатурních závěrů, podle kterých je třeba zvlášť zkoumat znak nutné komunikační potřeby a souhlas vlastníka s užíváním účelové komunikace veřejností. Jde-li o souhlas vlastníka, krajský soud zohlednil závěr Nejvyššího správního soudu, podle kterého ze snímků pozemkové mapy a z leteckého snímku nelze bez dalšího dovozovat, že cesta byla užívána blíže neurčitým okruhem osob. Dospěl proto k závěru, že ve správním spise chybí dostatečné podklady pro závěr o tom, že cesta byla užívána od nepaměti širokou veřejností. Věcné břemeno sice představovalo od roku 1831 do roku 1987 důvod pro užívání cesty, z podkladů ve správním spise však neplyne, zda byla cesta užívána širokou veřejností. Většina vyjádření osob založených ve spise se totiž týká nezbytné komunikační potřeby, nikoliv obecného užívání cesty širokou veřejností (bod [6] výše).

[22] Z rekapitulace závěrů krajského soudu uvedených v předchozím odstavci tak vyplývá, že krajský soud, přestože dospěl stejně jako stěžovatel a jako sám v prvním rozsudku k závěru, že věcné břemeno neexistuje, nově posoudil otázku souhlasu vlastníka s užíváním účelové komunikace veřejností. Postupoval tak v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu stran pozemkových map a leteckých snímků. V prvním rozsudku svůj závěr o užívání cesty širokou veřejností totiž založil právě na těchto podkladech. Zároveň zhodnotil tvrzení vlastníků okolních pozemků ohledně užívání cesty (bod [19] výše). Dospěl však k závěru, že ve správním spise nejsou dostatečné podklady pro závěr o užívání cesty blíže neurčitým okruhem osob za situace, kdy veřejné užívání nelze dovodit z pozemkových map a leteckých snímků. Důvodem pro zrušení rozhodnutí stěžovatele tak nebyla otázka existence věcného břemene, jak mylně tvrdí stěžovatel v kasační stížnosti, nýbrž neprokázaný závěr správních orgánů o tom, že cestu užívá blíže neurčitý okruh osob. Tento závěr krajského soudu však stěžovatel relevantně nespornuje (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[23] Napadený rozsudek nemohl být pro stěžovatele nepředvídatelný a ani překvapivý. To, že se potvrdily úvahy správních orgánů o neexistenci věcného břemene, totiž nemá žádný vliv na závěr krajského soudu o nedostatku podkladů správních orgánů o užívání cesty širokou veřejností. Stěžovatel totiž opomíjí, že krajský soud své úvahy založil na tom, že z pozemkových map a leteckých snímků nelze bez dalšího dovozovat, že cesta byla užívána blíže neurčitým okruhem osob. Tento závěr však nemohl být pro stěžovatele nový, a tedy překvapivý, neboť v tomto směru byl krajský soud vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu obsaženým rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020 (bod [19] výše).

[24] Nejvyšší správní soud zároveň nesouhlasí se stěžovatelem, že je napadený rozsudek vnitřně rozporný. Krajský soud v bodech 45 a 46 napadeného rozsudku konkrétně popsal, proč z vyjádření vlastníků přilehlých pozemků nelze v nyní projednávané věci dovodit, že cesta je užívána širokou veřejností. S tímto závěrem nejsou v rozporu obecné úvahy krajského soudu obsažené v bodě 47 napadeného rozsudku, podle kterých „za jednoznačné veřejné užívání přitom lze považovat např. dlouhodobý stav, kdy cestu vedoucí k určitému

pokračování

domu a pokračující dále užívá vedle vlastníka či vlastníků předmětné nemovitosti též anonymní masa dalších osob. Pokud cestu užívají pouze vlastníci nemovitostí, které k ní přiléhají, avšak počet těchto vlastníků je relativně vysoký, může hrát roli i to, nakolik si vlastník cesty zachovával kontrolu nad tím, kdo konkrétně jeho cestu užívá. V případě, že by cesta třetími osobami fakticky užívána byla, přičemž okruh uživatelů byl z pohledu vlastníka cesty vcelku neurčitý (neuzavřený okruh osob), pak jeho pasivita mohla indikovat, že došlo z jeho strany ke konkludentnímu veřejnému věnování“. Jak totiž vyplývá z úvodní části bodu 47 napadeného rozsudku, krajský soud tyto úvahy uvedl na dokreslení svého závazného právního názoru, podle kterého bude na správních orgánech, aby v dalším řízení vyjasnily, zda vlastník cesty umožnil v minulosti její užívání blíže neurčenému okruhu osob, či zda cestu užívaly pouze konkrétní osoby. To však není v rozporu s tím, že současné podklady ve správním spise tento závěr učinit neumožňují. Napadený rozsudek tak není vnitřně rozporný, a je tedy přezkoumatelný (rozsudek NSS ze dne 21. 8. 2008, čj. 7 As 28/2008-76).

[25] Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že v tomto ohledu není podstatné, že žalobkyně nezpochybnila vlastnické právo některého z vlastníků, jak tvrdí stěžovatel. To, že nebylo doloženo vlastnické právo vlastníků přilehlých pozemků, bylo problematické toliko z hlediska naplnění znaku nutné komunikační potřeby (body 26 a 27 rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020). Jde-li o podmínku souhlasu vlastníka s užíváním účelové komunikace veřejností, Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že by vyjádření těchto osob bylo možné hodnotit pouze stran veřejného užívání cesty (bod [19] výše). Krajský soud v souladu s tímto závazným právním názorem postupoval. Dospěl však k závěru, že z těchto vyjádření užívání cesty širokou veřejností dovodit nelze.

[26] Tvrdí-li stěžovatel v této souvislosti, že cestu užívají přinejmenším desítky osob, nejedná se o přípustnou kasační námitku podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Stěžovatel totiž nijak nereaguje na konkrétní závěry krajského soudu, proč vyjádření osob založená ve správním spisu nejsou dostatečná k prokázání užívání cesty širokou veřejností. Krajský soud v bodě 45 napadeného rozsudku detailně rozvedl, proč z výpovědi V. B. a M. K. a z vyjádření M. H., L. D., M. S., M. G. a osob zúčastněných na řízení I), II), IV) a V) nelze dovodit, že cesta je užívána širokou veřejností. Stěžovatel s těmito závěry nijak nepolemizuje a nenamítá, proč z výpovědi a vyjádření těchto osob veřejné užívání vyplývá. Tvrzení stěžovatele se tak míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu.

[27] Konečně pak to, že podle stěžovatele existenci cesty prokazuje indikační skica z roku 1840, není pro posouzení, zda byla cesta užívána širokou veřejností, podstatné. Jak již totiž uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020, z pozemkových map nelze bez dalšího dovodit, že cesta byla užívána blíže neurčitým okruhem osob, protože důvodem jejího používání mohla být existence věcného břemene ve prospěch pozemku parc. č. st. XB (bod [19] výše).

III.3 K nutné komunikační potřebě

[28] Stěžovatel dále namítá, že úvahy krajského soudu o tom, zda a do jaké míry správní orgány specifikovaly nutnou komunikační potřebu k dalším nemovitostem, jsou nadbytečné. Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020 dospěl k závěru, že

stačí, je-li dána nutná komunikační potřeba alespoň u jedné nemovitosti. Tou je nemovitost žadatelky. Bylo totiž prokázáno, že jí nesvědčí oprávnění z věcného břemene k užívání cesty, a současně nebyla prokázána jiná alternativní cesta.

[29] Ani tato námitka není důvodná.

[30] Jde-li o nutnou komunikační potřebu, krajský soud v bodě 49 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že *„teprve po zodpovězení otázky veřejného užívání je možné samostatně zkoumat, nakolik daná cesta naplňuje též nutnou komunikační potřebu vlastníků konkrétních nemovitostí, tj. konkrétně, zda je dána nutná komunikační potřeba pozemku p. č. st. XB (a objektu čp. Y), příp. dalších nemovitostí přilehlých k pozemku p. č. XC.“* Podle krajského soudu tak předpokladem pro posouzení znaku nutné komunikační potřeby je to, že cesta je veřejně užívána. Tento právní závěr stěžovatel nijak nezpochybňuje.

[31] Dospěl-li proto krajský soud současně k závěru, že správní orgány dostatečně nepodložily svůj závěr o obecném užívání cesty širokou veřejností, je s ohledem na právní závěr krajského soudu stran posloupnosti přezkumu znaků veřejného užívání a nutné komunikační potřeby zřejmé, proč se nezabýval věcně tím, zda je naplněn znak nutné komunikační potřeby alespoň ve vztahu k pozemku ve vlastnictví žadatelky. Posouzení nutné komunikační potřeby by totiž bylo podle něj předčasné. Tento závěr stěžovatel nespornuje (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Za této situace nejsou úvahy krajského soudu o tom, zda a do jaké míry správní orgány specifikovaly nutnou komunikační potřebu k dalším nemovitostem, nadbytečné. Krajský soud totiž ponechal otázku naplnění znaku nutné komunikační potřeby otevřenou. Je proto logické, že krajský soud uvedl pro případ, že by stěžovatel v dalším řízení shledal naplněný znak veřejného užívání a že by zároveň dospěl k závěru, že nutná komunikační potřeba není dána alespoň ve vztahu k pozemku parc. č. st. XB a objektu č. p. Y, aby stěžovatel blíže popsal, jaké další nemovitosti mají nutnou komunikační potřebu, kdo je vlastní a v čem tato potřeba spočívá. Jak totiž podotkl Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 8 As 20/2020, správní orgány v předchozím řízení posuzovaly nutnou komunikační potřebu i k pozemkům přilehlým k cestě parc. č. XC, která navazuje na cestu vedoucí přes pozemek parc. č. st. XA. Vlastnictví osob k těmto pozemkům však nebylo ve správním spise nijak doloženo. Nebylo proto v tuto chvíli možné z vyjádření osob založených ve správním spisu dovozovat naplnění znaku nutné komunikační potřeby (bod [19] výše).

[32] Nadto stěžovateli nic nebrání, aby znak nutné komunikační potřeby v novém rozhodnutí shledal pouze ve vztahu k pozemku žadatelky. Jak totiž důvodně uvedl krajský soud v bodě 51 napadeného rozsudku, *„může postačit i to, je-li podmínka nutné komunikační potřeby naplněna (a řádně doložena) pouze ve vztahu i jen k jedné nemovitosti“*. Nutnou komunikační potřebou pozemku žadatelky se však z důvodu uvedeného v bodě [30] výše věcně nezabýval. Je proto na stěžovateli, aby tuto otázku posoudil jako první.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

pokračování

[34] Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[35] Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, náleží jí proto náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti. Tyto náklady řízení tvoří odměna advokáta. Ta zahrnuje jeden úkon právní služby spočívající ve vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a činí v dané věci 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a paušální částku ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náklady řízení před Nejvyšším správním soudem tedy celkem představovaly 3 400 Kč. Jelikož je zástupce žalobkyně plátcem DPH, zvyšuje se tato částka o 21% sazbu DPH, tj. o 714 Kč. Náklady řízení před Nejvyšším správním soudem celkem činí 4 114 Kč. Tuto částku je stěžovatel povinen žalobkyni zaplatit k rukám jejího zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[36] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. v řízení o žalobě a o kasační stížnosti právo jen na náhradu nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Osobám zúčastněným na řízení v nyní projednávané věci taková povinnost soudem uložena nebyla. Nejvyšší správní soud zároveň neshledal důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by bylo namístež jim náhradu nákladů řízení přiznat. Nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. července 2024

Petr Mikeš
předseda senátu